

Deri er det, at den store Forandring ligger, at alle Livsarvingerne og Boet faae Rettig- heder ligeoverfor Godseieren, som vilde komme til Udforselse, selv om han bortfæstet Gaarden til eet af Børnene. Det er derved, at det allerede ikke vil indeholde den Opfordring til at bortfæste Gaarden til eet af Børnene, som naar Lovudkastet bliver staaende uforandret. Naar jeg holder mig til det Exempel, jeg anførte, at Fæsteren dør efter et Aars Forløb, vil Godseieren komme til at udbetale 980 Rbd., og det gaaer til Boet og fordeles mellem Arvingerne. Det vil altsaa ikke indeholde en sær Opfordring for ham, naar der ere flere Livsarvinger, thi saa er det kun en lille Deel af Indfæstningen, der kan bruges som Bederlag. Men naar det siges til Godseieren: „Vil Du bortfæste til eet af Børnene, slipper Du for den hele Udbetaling“, ligger deri en stor Opfordring til at gjøre det. Spørgt ligger deri Grund for Bestemmelsen det Sædvansmæssige, at man mener, at naar eet af Børnene faaer Gaarden, er derved Godseierens Forpligtelse mod Familien fuldestgjort, da den, der faaer Gaarden, er nærmest til at varetage de Andre's Interesse. Jeg vil derfor overlade det til Udvalget alvorligt at overveie, om ikke Lovudkastet maa være at foretrække. Jeg har ikke Noget imod alle Forordningerne med Hensyn til Familien, naar det kun fastholdes, at hvis en af Livsarvingerne faaer Gaarden, bortfalder Erstatningen eller — hvad jeg vilde sige — Udbetalingen.

Carlsen: Med Hensyn til det Forslag, som et æret Medlem af Udvalget og jeg have stillet, skal jeg bemærke, at jeg finder, at det er en ligefrem Consequens af den Tilbagebetaling, man paalægger Godseieren, naar Fæstet varer mindre end 30 Aar, at han maa kunne forlange et tilsvarende aarligt Tillæg til Afgiften, naar Fæstet varer over 30 Aar. Jeg kan nemlig ikke see den allermindste Grund til at paalægge en Tilbagebetaling, uden forsaavidt som den er enten forud vedtaget, eller man betragter Indfæstningen som en forud erlagt Afgift. Og naar man gjør det, forekommer det mig, at det Forslag, vi have stillet, er en simpel Consequens af denne Opfattelse. Vi have udtrykt

felig i Betænkningen fremhævet de Grunde, hvorfor vi have stillet Forslaget, og jeg skal ikke gjentage dem. Jeg maa tilføie, at jeg ikke kan finde, at hvad den høitærede Minister har anført mod vort Forslag, væsentlig kan svække Betydningen deraf. Det er fuldkommen rigtigt, at man ogsaa kan tage Hensyn til Rente og Renters Rente, naar der er Tale om en Tilbagebetaling. Dette har Regjeringen imidlertid ikke gjort; og naar vi blive staaende ved blot at tage Hensyn til Capitalerne, baade forsaavidt de skulle betales af Godseierne og forsaavidt de skulle betales af Fæsterne, mene vi, at vi ved vort Forslag netop have bevaret en fuldstændig Lighed i Forholdet. Jeg kan heller ikke finde, at den ærede Majoritet i Comiteen har Ret, naar den stader det ubilligt af Hensyn til, at Fæsterne i de fleste Tilfælde vilde være tilaars og derfor være mindre skikkede til at bære denne Byrde. Der er jo her aldeles ikke Tale om at bære nogen legemlig Byrde; her er kun Tale om en Pengebyrde, men den Omstændighed, at en Mand har siddet længe ved et Fæste, kan dog i og for sig ikke gjøre ham mindre skikket til at bære en saadan forøget Afgift; det maa tværtimod forudsættes i mangfoldige Tilfælde, at en Begynder vil være meget mindre skikket til at bære den. Hvad angaaer den ærede Ministers Indvending imod, at Comiteens Majoritet har foreslaaet en forandret Redaction af § 2, saaledes at Tilbagebetalingen ikke skulde være betinget paa den Maade som i Lovudkastets § 2 fastsat, saa kan jeg ikke paa nogen Maade tiltræde, hvad den ærede Minister her ønsker gennemført; thi det er for mig — det vil jeg oprigtigt tilstaae — en mistænkelig Forbindelse, hvori det Spørgsmaal, om et af Børnene faaer Fæstet eller ikke, er blevet sat med Spørgsmaalet om en Tilbagebetaling eller Ikketilbagebetaling; forresten skal jeg ikke videre indlade mig herpaa. Den ærede Minister har selv erkjendt, at Udtrykket „Erstatning“ i det oprindelige Lovudkast ikke var heldigt, men jeg maa tilstaae, at som Paragraphen i det Hele er affattet, er den uheldig. Den første Deel af Paragraphen udtaler, at der i visse Tilfælde tilkommer Vedkommende Erstatning, naar Børnene eller Andre ikke faae Stedet. Naar dette udtales i saadan en Almindelighed